

مدیر گروه سینمایی و سمعی بصری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی از تمدید ارسال آثار به پنجمین جشن سینمای سیمرغ خراسان رضوی خبر داد و گفت: هنرمندان می توانند آثار خود را به دبیرخانه این رویداد تا ۱۲ مردادماه ارسال کنند. سوسن محمدزاده روز جمعه در گفت و گو با ایرنا افزود: فراخوان پنجمین جشن سیمرغ سینمای خراسان رضوی با معرفی بهترین آثار سینمایی این استان در ۱۹ تیرماه منتشر شد که ابتدا مهلت ارسال آثار تا پنجم مرداد ماه ۱۴۰۲ بود. وی بیان کرد: این جشن هم زمان با دومین

ارسال آثار به پنجمین «جشن سیمرغ سینمای خراسان رضوی» تمدید شد

جشن مهر سینمای خراسان رضوی و با هدف شناسایی و معرفی استعدادهای سینمایی، تثبیت جایگاه فیلم های کوتاه و بلند به عنوان یکی از مقوله های مهم فرهنگی و جلب حمایت های هرچه بیشتر مسئولان استانی، توسط اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان و انجمن سینمای جوانان ایران -خراسان رضوی برگزار می شود.مدیر گروه سینمایی و سمعی و بصری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: همه آثار تولیدی در راستای اهداف و موضوعات جشنواره، در قالب های کوتاه و بلند، داستانی، مستند، تجربی و پویانمایی می توانند در این بخش حضور یابند. به گفته وی ، این بخش

فرصتی برای تبادل اندیشه ها و تجربه های هنرمندان، ایجاد زمینه مناسب برای ارزیابی جایگاه آثار فیلم سازان با تجربه فیلم کوتاه و بلند خراسان رضوی است. محمدزاده خاطر نشان کرد: چهار دوره قبلی جشن سیمرغ سینمای خراسان رضوی بهمن ماه و هم زمان با جشنواره فیلم فجر مشهد برگزار می شد. پارسال این جشن برگزار نشد، اما امسال برگزاری آن، هم زمان با جشن مهر سینمای خراسان رضوی، از ۲۶ تا ۲۸ شهریورماه برنامه ریزی شده است. وی اضافه کرد: علاقه مندان برای دریافت فراخوان و ارسال آثار خود می توانند به آدرس انجمن سینمای جوانان ایران، دفتر

خراسان رضوی در بوستان ملت، مجتمع فرهنگی و هنری امام رضا(ع) مراجعه کنند.

درباره کارکردهای اجتماعی نقاشی قهوه خانه ای و الهام از مضامین عاشورایی

هم صدا با مردم، علیه شر

روایتی از وقایع عاشورا در پرده نقاشی به ابعاد ۱۷۶ در ۱۵۴ سانتی متر، کاری از حسن همدانی

زندگی مردم کوچه و بازار پیوند زدند، به ویژه اینکه نقاشان قهوه خانه ای با بهره گیری از موضوع های مذهبی، خصوصا عاشورا، تأثیرات عمیقی بر باورها و اعتقادات مذهبی عامه مردم داشتند. نقاشی قهوه خانه ای بر اساس سنت های هنر مردمی و دینی و با اثر پذیری از طبیعت نگاری مرسوم آن زمان به دست هنرمندانی مکتب ندیده، در اواخر دوره قاجار و در بحبوحه انقلاب مشروطیت در حدود سال ۱۲۸۵ خورشیدی شروع به بالیدن کرد و در دوره پهلوی با اقبال عمومی روبه رو شد و به اوج

شکوفایی رسید. عوامل تأثیر گذاری که در شکل گیری نقاشی قهوه خانه ای نقش ایفا کرده اند، بیش از هر چیز پیوندی با شرایط اجتماعی و سیاسی زمان داشته اند. هنرمندان قهوه خانه ای با تأکید بر دیدگاه های مردم عامی و سنت های قومی، به بیان جدیدی از هنرهای تصویری دست یافتند که مهم ترین ویژگی آن، حفظ و اشاعه هنر مردمی و مذهبی، سادگی بیان، پرداختن به رنگ های محدود و تصاویر خیالی، پایبندی به نقوش سنتی و بهره گیری از فن رنگ روغن است.

گروه هنر

درنگ

نقاشان قهوه خانه اگر چه پیرو شیوه های رایج نقاشی نبودند، خود مبدع سبکی از نقاشی شدند که تأثیری عمیق بر جامعه ایران روزگار قاجار داشت. این نقاشان مکتب ندیده در دوران قاجار بنا بر شرایط اجتماعی و سیاسی زمان خود، با الهام از مضامین مذهبی و حماسی، هنر را با

علیه هنر درباری

تاریخ هنر نقاشی ایرانی پیوندی عمیق و ارتباطی تنگاتنگ با متون زبانی مکتوب و شفاهی دارد که مهم ترین ویژگی بیانی نقاشی قهوه خانه ای نیز همچون سایر گونه های نقاشی ایرانی، ارتباط آن با محل عرضه هنر و مردم بوده است. بر این اساس یکی از پرتکرارترین مضامین نقاشی قهوه خانه ای به قیام امام حسین (ع) و واقعه عاشورا اختصاص دارد. آنچه در نقاشی های قهوه خانه ای با موضوع عاشورا اهمیت دارد، ذوق و باور های مذهبی مردم است که در مقابل هنر رسمی (حاکمیت) آن دوران قرار می گیرد. در ایران، نقاشی های درباری و چهره نگاری های شاهان و نزدیکان و چاکرانشان از سوی حاکمان به نقاش سفارش داده می شد، در حالی که نقاشی قهوه خانه ای از سوی مردم، به ویژه اصناف و نقالان به هنرمند سفارش داده می شد. در این میان، مذهب نه فقط بخشی از موضوعات نقاشی قهوه خانه ای را به خود اختصاص داده است، بلکه نقش پررنگی در شکل گیری آن دارد. در پرده های نقاشی های قهوه خانه ای، بیشتر روایت های مرتبط با عاشورا در چند موضوع فراوانی بیشتری دارد و نقال به روایت آن وقایع می پرداخته است که از آن جمله می توان به ذکر مصیبت کربلا و گودال قتلگاه، دعوت کوفیان از امام حسین (ع)، حرکت امام حسین (ع) از مدینه به کربلا (کاروان غم)، جنگ دو برادر با کوفیان، سلحشوری حضرت ابوالفضل (ع) در فرات و نخلستان های کربلا، شماتت دشمن ازسوی یاران امام حسین (ع)، اقدام زنان بنی اسد برای دفن شهدای کربلا، اربعین امام حسین (ع)، منبر های آتشین حضرت زینب (س) علیه یزید و بنی امیه و ماجرای توبه حر و... از جمله پر تکرار ترین مواردی است که در نقاشی های قهوه خانه به شیوه خیال پردازی نقاشی و از سوی نقالان و مداحان نقل می شد. علاوه بر موضوع ها و روایت حوادث کربلا، شخصیت های این قیام بزرگ تاریخی نیز در موارد بسیاری به تنهایی سوزه اصلی این پرده های نقاشی هستند که از مهم ترین آن ها می توان به تصویرگری امام حسین (ع)، حضرت زینب (س)، حضرت ابوالفضل (ع)، حضرت علی اصغر (ع)، حبیب بن مظاهر، حر و... اشاره کرد که به عنوان سوزه اصلی این پرده ها به تصویر درمی آمده اند.

تابویی «جنگ حضرت عباس (ع)»، در ابعاد ۸۵ در ۱۵۵ سانتی متر، کاری از کدانی عباسی

پرده های نقاشی

راویان مظلومان تاریخ

نبرد خیر و شر، تقابل مظلوم و ظالم و استعاره هایی تصویری از پیروزی حق بر باطل، این ها آشناترین مفاهیمی هستند که از ۱۵۰ سال پیش بر پرده هایی سفید نقش بسته و روزگاری ورد زبان اهالی کوچه و بازار بوده اند. در روزگاری که حاکمان مستبد و خودرأی (پهلوی اول)، منبر های عاشورایی را محدود و ممنوع می کردند، این نقالان کوچه و بازار بودند که شرح یکی از ترازیک ترین حوادث تاریخ را در میدان ها، تکایا و قهوه خانه ها، به روی پرده هایی که با عشق رنگ و لعابی گرفته بودند، برای مردم نقل می کردند. نقل حماسه بود و ایثار و شهادت و نفی جنایت بود و پلیدی و ظلم که با قلم موی نقاشی زبردست به روایت تصویر درمی آمد و نقال با صدایی رسا و پرشور، آن را به گوش مردم می رساند. هر چند مضامین موجود در آن جز شرح حوادث جانکاه کربلا و عمق باور های مذهبی، روایتگر اسطوره های شاهنامه و جوانمردان جاویدان تاریخ ایران نیز بود.

بالندگی نقاشی با نهضت مشروطه

تابویی «توبه حر»، در ابعاد ۴۰۰ در ۱۵۰ سانتی متر، اثری از عباس بلوکی فر

نهضت مشروطه نقش مهمی در بیدار سازی آذهان عمومی در برابر استبداد حاکمان قاجار داشت و تأثیر زیادی بر نقاشی این دوره نهاد و نقاشان قهوه خانه ای را بر آن داشت تا هنر خویش را در خدمت مردمی به کار گیرند که در طول تاریخ بارها و بارها مورد تعرض عوامل خارجی و داخلی قرار گرفته بودند. فعالیت این نقاشان با این تفکر آغاز شد که آن ها می توانند از اعتبار فرهنگی، ادبی و مذهبی گذشته بهره مند شوند. پادشاهان قاجاری از هنر نقاشی برای رسیدن به اهداف خود که همانا سرپوش نهادن بر ضعف قدرت نظامی شان بود بهره می جستند و این درحالی بود که بیرون از قصرهای آنان، مردم از نقاشی برای مقابله با ظلم و ستم درباریان استفاده می کردند تا از این طریق جامعه ای را که به دلیل بی کفایتی شاهان به جنگال اجانب افتاده بود، از ورطه نابودی برهانند. پس از آغاز نهضت مشروطه، آرمان های ملی در قالب شیوه های سنتی نقاشی به صورت نقش هایی از حماسه ملی ارائه شد. گرچه نقش هایی که از داستان های شاهنامه از ابتدای دوره قاجار تا آغاز جنبش مشروطه خواهی تصویر می شد، به نقاشی های قهوه خانه ای نزدیک بود، ولی روح حماسه در آن ها تجلی نداشت، اما نقش هایی که از داستان های شاهنامه در گرماگرم مشروطه خواهی پدید آمد، برای اولین بار در تاریخ هنر نقاشی ایران، نه برای ارضای اشرافیت و زینت کاخ ها و تالارها و صفحات کتاب ها ساخته شد و نه برای نقش آزمایی و تفتن، بلکه این بار پیامی در برداشت که از مردم گرفته بود و با همه معنایی که در ذات خود می پرورید، به مردم گرایید. در این زمان جنگ های ایران با کشورهایی مانند روسیه نیز مطرح بود و آنجا که پای حفاظت از آب و خاک در میان بود، پهلوانی ها و رشادت های رستم و رزم او با افراسیاب، حماسه های فردوسی و مانند این ها و زمانی که دفاع از مذهب ضروری می نمود، حماسه کربلا و جان فشانیه ها، ایثار و رشادت های امام حسین (ع) و یارانشان، تأثیر خود را بر نقاشان و سفارش دهندگان آثار باقی می گذاشت.

به سفارش مردم

پرده «قیام مختار»، کاری از جواد عقیلی، در ابعاد ۴۰۰ در ۱۵۰ سانتی متر

نقاشی قهوه خانه ای نسبت به دیگر قالب های نقاشی ایرانی عامیانه (پرده کشی، دیوارنگاری بقاع متبرکه، نقاشی پشت شیشه با مضامین مذهبی و...) پدیده ای جدید به شمار می رود و مضامین اصلی این نوع نقاشی در سه عنوان کلی دسته بندی می شود، مضامین مذهبی، مضامین رزمی و مضامین رزمی که واقعه کربلا، قصص قرآن، حکایات های عامیانه، داستان های شاهنامه فردوسی و خمسه نظامی و... موضوع های اصلی این نوع از نقاشی ایرانی است و نقاش این موضوع ها را مطابق شرحی که از زبان نقال، تعزیه خوان، مداح و روضه خوان می شنید و همان گونه که در ذهن مردم کوچه و بازار وجود داشت، به تصویر می کشید. یکی از شاخصه های مهم نقاشی های قهوه خانه ای بازتاب هنری آمال و علایق ملی و اعتقادات مذهبی جامعه در پرده های نقاشی است. خاستگاه این نوع نقاشی «قهوه خانه، است، زیرا نه فقط پیوندی نزدیک با نقالی داشته است، بلکه صاحبان قهوه خانه از نخستین سفارش دهندگان آن نیز به شمار می رفته اند. این پرده ها علاوه بر قهوه خانه ها، در محل های عزاداری، دکان ها، زورخانه ها و حمام ها نیز آویخته می شدند و موضوع پرده، محل نصب آن را معین می کرد. برای نمونه، موضوع روز عاشورا و تکایا و موضوع جوانمرد قصاب برای دکان های قصابی به تصویر درمی آمد. نقاش قهوه خانه ای در بیشتر موارد در پرده های نقاشی نام اشخاص را در کنار تصویرشان می نوشت. شخصیت اصلی را بزرگ تر از اشخاص فرعی نشان می داد یا از قراردادهای تصویری معینی برای تأکید بر جنبه های مثبت یا منفی شخصیت ها استفاده می کرد، اما پایبندی به روایتگری هیچ گاه او را از خیال پردازی و تمثیل سازی باز نمی داشت.

مرحوم حسین قوللر آقاسی:

مولا ی متقیان بود، حتی گاه از من خواستند که دشنه رستم را بر پهلوی سهراب فرو نکنم، زیرا از مرگ سهراب بیزار بودند

نمایش فیلم «چپ دست» در جشنواره بین المللی

فیلم کوتاه «چپ دست» به نویسندگی و کارگردانی نسرین محمدپور، فیلم ساز مشهدی، در ادامه حضورهای جهانی خود به نهمین جشنواره «هفته فیلم مینی کینو» در بالی اندونزی، جشنواره فیلم بشردوستانه شهروند جهانی TRT ترکیه،

بیستمین جشنواره بین المللی فیلم کوتاه چئونگجو کره جنوبی، هشتمین جشنواره فیلم کوتاه فرناندو دبلئو در رم ایتالیا و بیستمین جشنواره بین المللی سالنتوی ایتالیا راه پیدا کرد. «چپ دست» پیش از این علاوه بر حضور در جشنواره های معتبر خارجی، از بیست و چهارمین دوره جشنواره فیلم زنان سنؤل (در بخش رقابت آسیایی) و جشنواره Gobeklitepe International ترکیه جایزه ویژه تماشاگران را دریافت کرده بود. در خلاصه داستان فیلم کوتاه «چپ دست» آمده است: «مریم تصمیمی بزرگ در سر دارد و قصد دارد کاری انجام دهد و خود را برای این کار آماده می کند، اما...».

«موهبت» در جشنواره بین المللی فیلم کوتاه تهران

کارگردان فیلم موهبت گفت: فیلم داستانی موهبت در جشنواره بین المللی فیلم کوتاه تهران شرکت خواهد کرد. محمد پوری در گفت و گو با ایسنا اظهار کرد: فیلم داستانی موهبت با موضوع جوانی جمعیت و فرزندآوری به مدت ۲۷ دقیقه با کیفیت بالا و

استاندارد صدا و نور و تصویر به تهیه کنندگی جلیل پارسادر جشنواره بین المللی فیلم کوتاه تهران شرکت خواهد کرد. وی ادامه داد: «موهبت» داستان زن و شوهر جوانی به نام سهراب و فاطمه است که به دلیل بیکاری به مشکلات عدیده ای برمی خورند که مانع فرزندآوری آن ها می شود. کارگردان فیلم «موهبت» تصریح کرد: مجتبی زادفر، نادیا شاه محمدی، نیلا کاظمی حصار، امیر خاقانی، جواد سعادت فر و ابوالفضل محمدزاده در این فیلم ایفای نقش می کنند.

انتشار نقاشی عاشورایی جدید حسن روح الامین

حسن روح الامین، هنرمند نقاش متعهد که در مناسبت های مذهبی، آثاری فاخر خلق می کند، ظهر امروز مصادف با عاشورای سال ۱۴۴۵ هجری قمری، نقاشی دیجیتال ای مبارزه حضرت سیدالشهدا (ع) با عنوان «شجاعه الحسینیة» منتشر کرده است. وی در توضیح این اثر نوشته است: «رزم نمایان حضرت سیدالشهدا (ع) در روز عاشورا در دریای تیر و نیزه و شمشیر که تا مدت ها مثل شجاعت بود،»

آمار فروش سینماها در تیر ماه ۱۴۰۲ اعلام شد

در روز های ابتدایی مردادماه فروش کل سینماها از فروش فیلم هایی که از ابتدای امسال روی پرده رفته اند، به بیش از ۳۶۳ میلیارد ۸ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر هم به تماشای این فیلم ها نهسته اند. این روز ها که اگران فیلم های کمدی متوقف شده، میزان بلیت فروشی سینماها کمتر شده، ولی در یک ماه گذشته فروش کل سینماهای کشور به بیش از ۸۸ میلیارد تومان رسیده است. براساس جدول آمار فروش روزانه، دوم تیرماه امسال با بیش از ۵ میلیارد و ۶۵۰ میلیون تومان، پرفروش ترین روز سینماهای کشور رقم خورده و سینما در ششم تیرماه با فروش بلیت نیم بها، مخاطب ۱۹۶ هزار و ۷۰۱ نفری را تجربه کرده است. سالن های سینما در تیرماه ۱۴۰۲ با مخاطب ۲ میلیون و ۸۴ هزار و ۴۵۹ نفری به فروش بیش از ۸۸ میلیارد و ۶۱۱ میلیون تومان دست یافته اند.

«محرمانه» روی آنتن شبکه ۳

سریال ۲۴ قسمتی «محرمانه» در ژانر جنایی علمی، تولید مشترک صداوسیما و مؤسسه فرهنگی هنری اندیشه شهید آوینی به زودی به آنتن شبکه ۳ می رسد. «محرمانه» به کارگردانی محمود معظمی و نویسندگی مهدی حمزه در بستر داستانی، روایتی واقعی است از پیشرفت های علمی دانشمندان کشورمان در حوزه پزشکی که توطئه مغرضانه دشمن را در بر دارد تا با ایجاد اختلال، مانع از دستیابی ایران به موفقیتی بزرگ شود. در سریال «محرمانه» بازیگرانی چون لاله اسکندری، علیرام نورایی، نسیم ادبی، فاطمه گودرزی، مجید مظفری، ایرج نودری، رحیم نوروزی، زهرا توکلی، و بامیر علمی، کمند امیرسلیمانی و نیز جمعی از بازیگران ترکیه، هلند و آفریقا به ایفای نقش می پردازند.

کتاب ها: «دیار قالمه فارغ نه» و «نقاشی ایرانی» نوشته ژوئینیا و «نقاشی قهوه خانه ای» نوشته هادی سیف. روایت پردازی دینی در نقاشی قهوه خانه ای، (فصل نامه نگارگری) نوشته آذین قاسمی، «مطالعه زیبایی شناسانه نقاشی های قهوه خانه ای و گوینک» (فصل نامه نگارگری) نوشته حکیم و ابوالقاسم جلالی، «بررسی آثار نقاشی های قهوه خانه ای در دوره های شاهان قاجار» نوشته زهره مصدق زار (فصل نامه پژوهش ها، شماره ۴۰)

مباحثی که در تکرار این مقاله از آن ها بهره گرفته شده است